

"Препроваждается" и "Накироуваецца"

Нацыянальнае пытаньне, у прыватнасьці беларусізацыя, у канцы канцоў прымае формы іроніі, альбо проста легкой усмешкі.

На адным з афіцыйных сходаў, загадчык аднаго з буйных аддзелаў, даходзячы да "белага калення" даказваў, што энсвой аддзел ня можа перавесці на беларускую мову толькі таму, што у яго машыны "Ундэрвуд" няма "у". Што-ж, гэта проста надбайнасьць, а яшчэ больш, можна думаць, што нікчемнасьць.

Але есьць і яшчэ цікавейшыя факты, якія яскрава сведчаць ужо зусім аб сьвядомай "працы", аб "актыўным" ажыццяўленьні пастановы II-гой сэсіі ЦВК БССР другога скліканьня.

Прыкладам возьмем хоць бы такі факт:

Кіраўніцтва міліцыі БССР пасылае Калининскай Акруговай Міліцыі адносін у зусім абдуманай, стала і суўзна такім парадкам:

Загадчыку Акруговай Міліцыі паперка пасылаецца на беларускай мове, яго намесьніку, аб тым-жа, на расейскай і у акруговы камітэт партыі, па тэй жа самай справе, таксама на расейскай мове. /7-УШ г.г. № 1603/.

Чаму-ж такая варыяцыя моваў?

Справа у тым, што загадчык Калининскай Акруговай міліцыі згодна загаду Глаўміліцыі з 1 сакавіка міліцыя павінна перайсьці на беларускую мову зьбеларусізаваў як акруговую, так і раённую міліцыю.

А Глаумилиця, Штаб, як видаць, думае, што беларусізацыю праводзіць адна асоба, а далека ня масы, і вось гэтай "асобе" і паерку шлюць пабеларуску. Але тут-жа забыліся, што камуністычная пратня прыняла цэлы шэраг практычных мер да хутчэйшага ажыццяўленьня беларусізацыі, бо інакш чаму ж бы у акруговы камітэт партыі пасылалі паперку на расейскай мове, калі там зразумеюць іх і інакш.

Наогул, у Глаумилицы можна яшчэ і сеньня спаткаць такія рэчы:

Прыехаў у Глаумилицю працаўнік Калининскай акрміцы і на запытаньне:

Каково у нас положение в округе?

Адказаў:

..Добра па усих галинах...

На твары штабного усплыла усмешка, скорчыліся яго вочы, і, як волгульце, на яго вуснах прабурчала іранічнае "па галинах"...

Значыць, у цэнтры вось такія штабныя "элементы" стараюцца "праспасобіцца" пасылаючы адну і тую адносину у двух экзамплярах, пачынаючы адну: "Препровождается" і другую "Накировываецца" і канчаючы "удостоверяется" і другую "сьведчыцца".

Трэба раз назауседы палажыць гэтаму канец: пара адносицца ужо іначай, альбо ад шчырага сэрца сказаць да пабаченьня.

У Калининшчыне і pianэр ведзе Ленинскую нацыянальную палітыку і апрацаваньня партыйнай практычнай мерапрыемствы да яе ажыццяўленьня.

Кали-ж Глаумилицыя парашыла усе-ж перашыла усе-ж перайсьци на беларускую мову и встанюка тольки таму, што няма сил надгатаваць працаўнікоу, мы можам прыслаць піэ-нэрау, бязумоуна у якасьци лектароу, якія падвучаць и да-дуць мажливасьць перайсьци на беларускую мову.

Калининская акруговая милицыя не павинна быць "белай варонай" у вачох працаўнікоу Глаумилицы БССР, а апошнія павинны запомніць, што нацыянальнае пытаньне, у прыватнась-ци беларусизацыю, праводзіць камуністычная партыя и савец-ки апарат у цэлым.

А.Александрович

ЦГАОР БССР, газета "Савецкая Беларусь" № 182/1481/
14 жніуня 1925г.